

**ปัจจัยที่กำหนดการเลือกใช้มาตรการ
ผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนไทย
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19**

ดร.เดชนันต์ บังกิโล

ดร.ตุลยา ตูลาคิลก

ที่มาและความสำคัญ

- ก.ล.ต.ได้หารือกับสภาวิชาชีพบัญชี เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563 และได้มีหนังสือถึงสภาวิชาชีพบัญชี เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 เพื่อเสนอให้กำหนดแนวปฏิบัติทางการบัญชีรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการจัดทำงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบันทึกบัญชีของบริษัทจดทะเบียนและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ
- วันที่ 16 เมษายน 2563 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (กกบ.) ได้มีการประชุมและอนุมัติแนวปฏิบัติทางการบัญชีซึ่งเป็นมาตรการผ่อนปรนชั่วคราว เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ตามที่ ก.ล.ต. ได้หารือร่วมกับสภาวิชาชีพบัญชี

ที่มาและความสำคัญ

มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมาตรการฉบับนี้ ช่วยผ่อนปรนให้ทุกกิจการที่ใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ประกอบด้วย

- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า
- มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้
- มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
- มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

ที่มาและความสำคัญ

หน้า ๕๗

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๙๓ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ เมษายน ๒๕๖๓

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๑๖/๒๕๖๓

เรื่อง แนวปฏิบัติทางการบัญชี

เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชียังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๖๑ (๒/๒๕๖๓) เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

ที่มาและความสำคัญ

แนวปฏิบัติทางการบัญชี

เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ความเป็นมา

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้ COVID-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 โดยสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มลุกลามและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และมีรายงานอย่างต่อเนื่องถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่กระจายไปอย่างรวดเร็วในภูมิภาคต่างๆ ของโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินของโลก และการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ แต่เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอนในระดับสูงมาก จึงอาจส่งผลให้ฝ่ายบริหารของกิจการต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมาก และไม่สามารถระบุหรือคาดการณ์ผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินของกิจการได้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นควรให้ออกแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19

ที่มาและความสำคัญ

วัตถุประสงค์

แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อเป็นมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจาก COVID-19
- เพื่อลดผลกระทบในบางเรื่องเท่านั้นจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่า ยุติธรรม มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย
- เพื่อให้เกิดความชัดเจนในวิธีปฏิบัติทางบัญชีในช่วงเวลาที่ยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว

• วัตถุประสงค์การวิจัย •

- 1) ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2) ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อจำนวนของมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเลือกใช้

ข้อมูลสำหรับการศึกษา

ตารางที่ 1 การคัดเลือกตัวอย่าง

	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4	รวม
จำนวนหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนทั้งหมด (SET)	623	623	625	636	2,507
หัก ธุรกิจการเงิน กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และ กองทรัสต์เพื่อการลงทุน	123	123	125	128	499
หัก บริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน	5	5	5	5	20
หัก บริษัทที่มีปีงบการเงินไม่ใช่ 31 ธันวาคม	16	16	16	16	64
หัก บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของ การวิจัย และบริษัทที่มีค่าข้อมูลผิดปกติ	26	27	29	37	119
จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด	453	452	450	450	1,805

• ข้อมูลสำหรับการศึกษา •

- บริษัทจดทะเบียนที่เลือกใช้มาตรการผ่อนปรนมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,137 ตัวอย่าง (63%)
- บริษัทจดทะเบียนที่ไม่เลือกใช้มาตรการผ่อนปรนมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 668 ตัวอย่าง (37%)

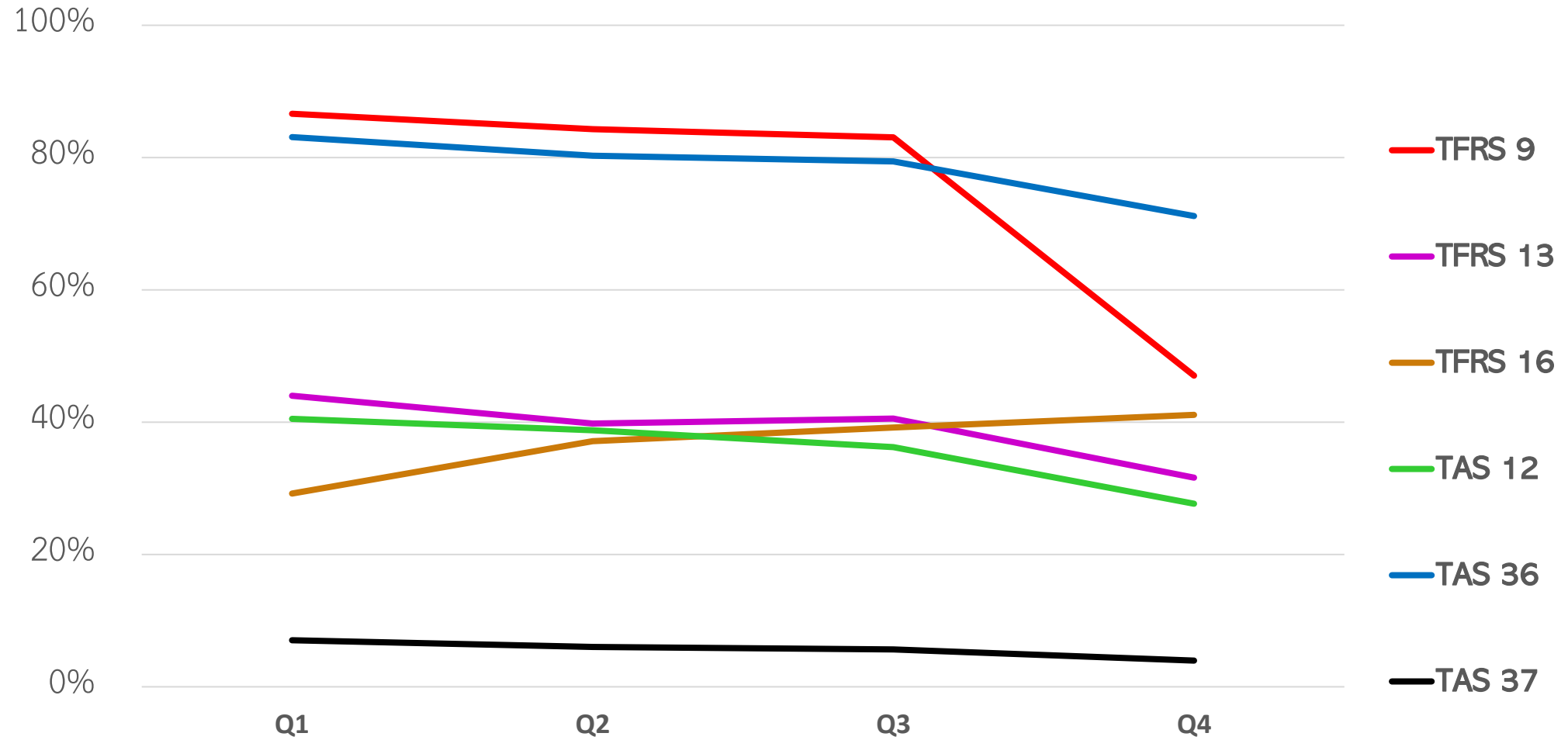
ข้อมูลสำหรับการศึกษา

ตารางที่ 3 ข้อมูลมาตรฐานรายงานทางการเงินที่บริษัทเลือกใช้ตามมาตรการผ่อนปรนเปรียบเทียบกับจำนวนบริษัทที่เลือกใช้
มาตรการผ่อนปรนในแต่ละไตรมาสรวม (N)

มาตรการผ่อนปรนชั่วคราว	ไตรมาสที่ 1 (N = 284)	ไตรมาสที่ 2 (N = 299)	ไตรมาสที่ 3 (N = 301)	ไตรมาสที่ 4 (N = 253)
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน	246 (87%)	252 (84%)	250 (83%)	119 (47%)
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม	125 (44%)	119 (40%)	122 (41%)	80 (32%)
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า	83 (29%)	111 (37%)	118 (39%)	104 (41%)
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้	115 (40%)	116 (39%)	109 (36%)	70 (28%)
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์	236 (83%)	240 (80%)	239 (79%)	180 (71%)
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น	20 (7%)	18 (6%)	17 (6%)	10 (4%)

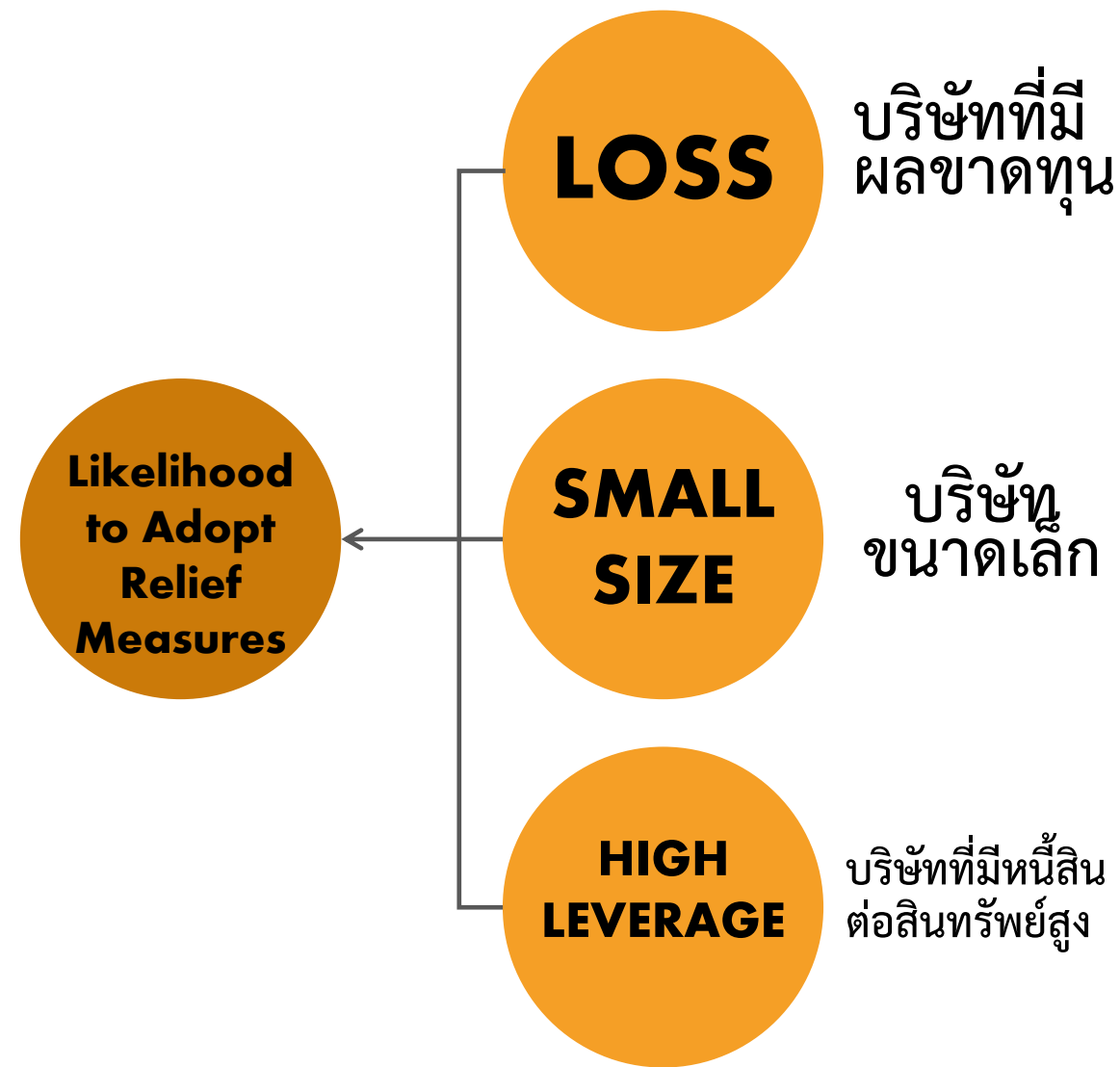
หมายเหตุ: ข้อมูลในวงเล็บแสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของ มาตรฐานรายงานทางการเงินที่บริษัทเลือกใช้ตามมาตรการผ่อนปรนเปรียบเทียบกับจำนวนบริษัทที่เลือกใช้มาตรการผ่อนปรนในแต่ละไตรมาสรวม (N)

ข้อมูลสำหรับการศึกษา

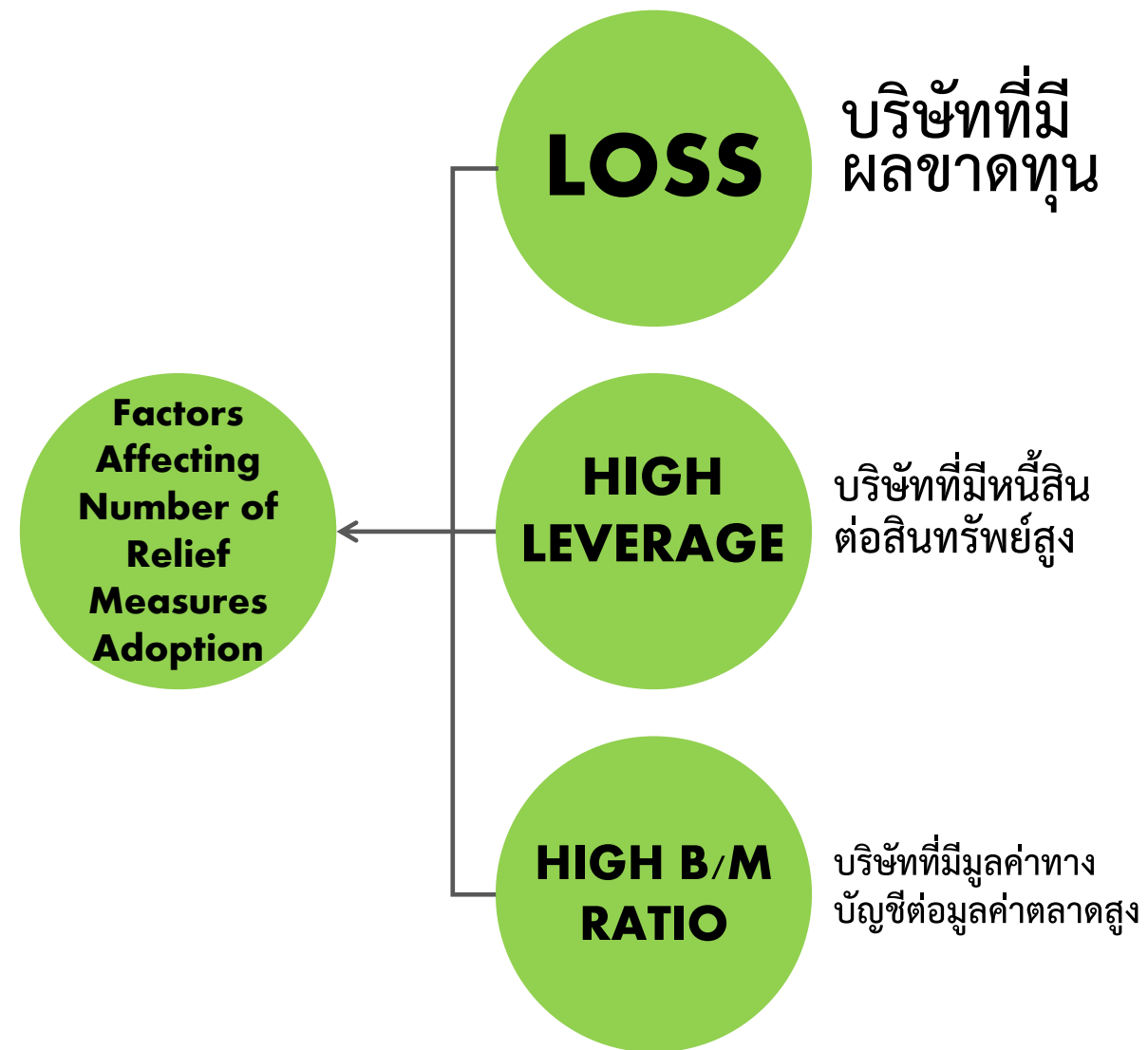
ผลการศึกษา

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้
มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย

ผลการศึกษา

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนของมาตรการ
ผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีที่บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เลือกใช้

สรุปผล

ปัจจัยที่กำหนดการเลือกใช้มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนไทย
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

**SMALL
FIRM**

บริษัทขนาดเล็ก

LOSS

บริษัทที่มี
ผลขาดทุน

**HIGH
LEVERAGE**

บริษัทที่มีหนี้สิน
ต่อสินทรัพย์สูง

**HIGH
B/M
RATIO**

บริษัทที่มีมูลค่าทาง
บัญชีต่อมูลค่าตลาด
สูง

DISCUSSION

ประเมินมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

บรรลุตตามวัตถุประสงค์?

- ตามผลการวิจัยนี้ บริษัทที่เลือกใช้มาตรการผ่อนปรนเป็นบริษัทในกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก บริษัทที่มีผลขาดทุน บริษัทที่มีหนี้สินต่อสินทรัพย์สูง และบริษัทมูลค่าบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการเพื่อลดผลกระทบในบางเรื่องจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19

ผลกระทบของการออกมาตรการผ่อนปรน

- ลดความสามารถในการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูลทางบัญชีระหว่างบริษัทที่ตัดสินใจเลือกใช้กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้มาตรการผ่อนปรนขึ้น
- บริษัทแต่ละแห่งเลือกใช้ข้อผ่อนปรนที่แตกต่างกันไปทำให้เกิดเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินอาจมีความแตกต่างกันได้

ประโยชน์ของการออกมาตรการผ่อนปรน

- การแพร่ระบาดของ COVID-19 มีความไม่แน่นอนในระดับสูงมาก ฝ่ายบริหารของกิจการขาดข้อมูลสนับสนุนการใช้ดุลยพินิจซึ่งอาจส่งผลให้ประมาณการทางบัญชีอาจไม่สมเหตุสมผล
- ภาวะวิกฤติในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ผลประกอบการของบริษัทจำนวนมากได้รับผลกระทบในเชิงลบ การที่หน่วยงานกำกับดูแลให้ความสำคัญในการช่วยเหลือย่นลดผลกระทบเชิงลบในวงกว้างต่อผู้มีส่วนได้เสียหลากหลายกลุ่ม

ข้อควรระวังของผู้ใช้งบการเงิน

- นักลงทุนต้องอ่านหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อประกอบความเข้าใจข้อผ่อนปรนที่บริษัทเลือกใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจ
- แต่ละบริษัทอาจเลือกใช้ข้อผ่อนปรนที่เหมือนกัน แต่ใช้วิจาร์ณญาณที่ต่างกันซึ่งอาจส่งผลให้ตัวเลขที่ทำการประมาณการต่างออกไปผู้ใช้งบการเงินต้องประเมินอย่างระมัดระวัง

Thank You